

POGOJI ZA PREMIKE ŽIVALI

Premiki klinično bolnih živali niso dovoljeni.

Premiki med državami članicami EU potekajo v skladu s pogoji iz Delegiranih uredb 2020/689/EU in 2020/688/EU.

Ker je širjenje BTV pogojeno z aktivnostjo vektorjev (krvosesnimi mušicami), ki bolezen prenašajo, se pogoji za premike živali razlikujejo glede na to, ali so vektorji boleznijo aktivni ali ne.

V **obdobju aktivnosti vektorjev** so dovoljeni premiki dovzetnih živali med državami članicami, namenjenih za nadaljnjo rejo ali pleme, če izpolnjujejo eno od naslednjih zahtev:

- izvirajo iz držav, prostih BTV,
- izvirajo iz obratov, zaščitnih pred vektorji, ki jih odobri pristojni organ,
- so naravno imune, kar se dokazuje s preiskavami,
- so cepljene.

V **obdobju brez aktivnosti vektorjev** (brez BTV), ki ga določi država na podlagi spremljanja aktivnosti vektorjev, veljajo za premike živali blažji pogoji (rezultati laboratorijskih preiskav, trajanje obdobja brez aktivnosti vektorjev).

Države (tudi države brez statusa) lahko dovolijo določena odstopanja od zahtev za premike. Pogoji držav članic so objavljeni na spletni strani Evropske komisije.

Premiki živali za zakol so mogoči le iz obratov, v katerih v zadnjih 30 dneh pred premikom ni bilo prijavljenega primera BTV.

Pogoji za vnos živali v Slovenijo so objavljeni na spletni strani Uprave <https://www.gov.si/teme/bolezen-modrikastega-jezika/>, kjer najdete tudi povezave na spletno stran Komisije in druge koristne informacije.

PRIPOROČILA

- 1** Ob sumu na BTV v čredi pokličite veterinarja, da se posvetujete glede ukrepov in podpornega zdravljenja.
- 2** Če je le mogoče, ločite bolne živali od zdravih.
- 3** Najučinkovitejši ukrep je preventivno cepljenje. Pozanimajte se pri svojem veterinarju.
- 4** Skrbite za dobro rejno stanje živali (redno odstranjevanje zajedavcev, kakovostna krma idr.).
- 5** Dosledno izvajajte biovarnostne ukrepe, da preprečite tveganje za širjenje bolezni.
- 6** Odstranjajte mesta, ki omogočajo razmnoževanje vektorjev (npr. stoječe vode).
- 7** Uporabljajte repelente oziroma insekticide in zaščitne mreže.
- 8** Dosledno upoštevajte navodila in izvajajte ukrepe za obvladovanje bolezni, ki vam jih odredi veterinar.

Več informacij najdete na spletni strani
<https://www.gov.si/teme/bolezen-modrikastega-jezika/>

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO
UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

BOLEZEN MODRIKASTEGA JEZIKA

O BOLEZNI

Okužba z virusom modrikastega jezika (BTV) je virusna bolezen domačih in divjih prežvekovalcev. Širi se s piki krvosesnih mušic iz rodu *Culicoides*. Mušice, ki prenašajo bolezen, so najbolj aktivne v obdobju od aprila do decembra, zato se bolezen pojavlja sezonsko. Temu so prilagojeni tudi ukrepi.

BTV ne vpliva na ljudi ali varnost hrane. Meso in mleko sta varna za uživanje.

V skladu z zakonodajo Evropske unije (EU) spada BTV (serotipi 1–24) med bolezni kategorije C, za katere so predvideni neobvezni programi izkoreninjenja in za katere je na ravni EU obvezna prijava prvih izbruhov le na območjih, predhodno prostih te bolezni.

SITUACIJA V SLOVENIJI

Februarja 2025 smo potrdili BTV 4, na podlagi česar je Slovenija izgubila status države, proste bolezni, ki ga je pridobila leta 2021. BTV 8, ki je bil potrjen julija 2025, se je iz jugozahoda razširil v druge dele Slovenije.

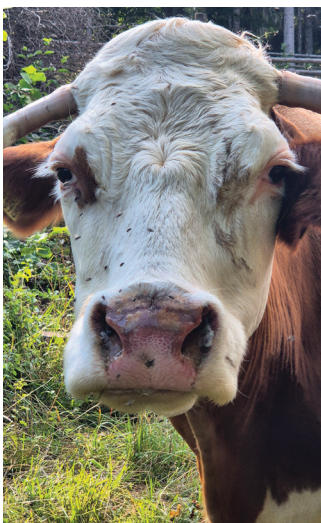
KLINIČNI ZNAKI

V čredi lahko zbolijo le posamezne živali. Najznačilnejši znaki bolezni so povišana temperatura, izcedek iz smrčka in slinjenje; kasneje slina postane penasta, smrček in očesne veznice pa pordele, pojavijo se otekline sluznice ustnic, dlesni, brezzobe plošče in jezika, razjede po smrčku in ustni votlini, včasih tudi po vimenu. Pride lahko do padca mlečnosti, tudi do mastitisa, oteženega gibanja živali, težav v reprodukciji in pogina.

Znaki so najizrazitejši pri ovcah. Pri govedu bolezen običajno poteka v blažji obliki, lahko pa tudi brez opaznih znakov.

Pojavijo se izcedek iz smrčka, slinjenje, otekline, razjede

Razjede po smrčku pri govedu

Pordel smrček z razjedami

Vektor – prenašalec bolezni *Culicoides*

ZDRAVLJENJE

Ker gre za virusno bolezen, specifičnega zdravljenja ni. Izvaja se podporno zdravljenje, namenjeno lažšanju kliničnih znakov.

PRIPOROČENI UKREPI

Ob sumu na prisotnost BTV v čredi pokličite veterinarja, da se posvetujete glede ukrepov in podpornega zdravljenja, če je potrebno.

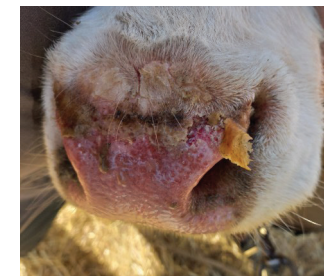
Ko je bolezen enkrat prisotna, je edini oziroma najučinkovitejši ukrep za preprečevanje okužbe **preventivno cepljenje**. Za učinkovito zaščito morajo biti živali cepljene v času, ki zagotavlja nastanek imunosti še pred začetkom sezone aktivnosti vektorjev. Glede na podatke spremljanja aktivnosti mušic je to nekje do konca aprila.

Močno slinjenje in nosni izcedek

Oteklina glave

Razjede po smrčku pri govedu

Oteklina vime in razjede po vimenu